

A FÜZÉRI VÁRKÁPOLNA ÓLMOZOTT ÜVEGEI

– Gondolattöredék –

KOVÁCS KEVE

„Magyarországon nem található és a közép-európai térségben sem ismert egy olyan templom sem, aminek az üvegei emléket állítottak volna a helyi női szentek sorának.”

Kovács Keve DLA grafikusművész, üvegtervező iparművész. Grafikusművészi tevékenysége mellett építészeti üvegtervezéssel foglalkozik. Elsősorban az ólomüveg technikáját műveli. Nevéhez fűződnek a várkápolna ólmozott üvegei.

Sok élményem fűződik a munkához, részben a közreműködő személyekhez, a helyhez, a várhoz, a kápolnához, de magához a tájhoz is. A hely rövidsége okán egy epizódot írok le bevezetésképp.

Javában folyt az ablakok beépítése, amikor munka közben véletlenül leejtettük kedvelt szerszámomat az állványról. Persze ez, mint sok tárgy, pótolható lett volna, a szerszám az ára nem kevés, de nem is kifizethetetlen. Az állásról lenézve mindig odalent láttam az állványok alatt. Gondoltam egyet, mi van, ha leászok érte, és tényleg lementem. Végigyalogoltam a fal tövében, és amikor elértem az állványokhoz, lehasaltam, mert emlékeztem, hogy a keskeny gypszalag szélén túl ott a szakadék. Odakúsztam az ólmozó késemhez, és kézbe fogtam anélkül, hogy a fövény szélére sodródtam volna. Most már a késsel a kezemben visszakúsztam. A fal tövében felálltam, és visszagyalogoltam a bejárathoz. Fölnéztem, és láttam, hogy többen nézték a jelenetet, de nem szóltak, amiért nagyon hálás voltam nekik. Amikor befejeződött a munka, kocsiba szálltunk, és elhagytuk a falut, búcsúzóul visszatekintve a várra és az azt szegélyező magas állványokra, alattuk ott tátongott a 25–30 m mély szakadék. Nagyon örültem, hogy megvan az ólmozó késem, de belém hasított a tudat, hogy még egyszer kimásznék-e arra a keskeny fövenyszalagra.

Ez volt a bevezető történetem, de valószínű, hogy az olvasót a gótikus kápolna ólmozott üvegei jobban érdeklik. Először hadd szóljak a színes ablakok programjáról. Az ikonográfiai terv szerint a vár kápolnája a magyar szentek, ezen belül a nyugati és a déli ablakok a magyar női szentek sorának művészi megjelenítései. A keleti ablakra az építető a kápolna titulusa okán Nagyboldogasszony ábrázolást kért, míg az ablakok közti szoborfülkébe a magyar férfi szentek faragványai kerülnek egyszer, remény szerint. Itt fontos hangsúlyozni, hogy Magyarországon, de a közép-európai térségben sem ismert egyetlen olyan templom sem, aminek az üvegei emléket állítottak volna a helyi női szenteknek. Most itt nincs mód a magyar női szentek történeteit beidézni, de nevüket azért fontos felsorolni: Skóciai Szent Margit, Szent Kinga, Árpád-házi Szent Erzsébet, Szent Margit, Szent Pirooska, Prágai Szent Ágnes, Portugáliai Szent Erzsébet, Tössi Szent Erzsébet és Árpád-házi Szent Hedvig. A nevek

után néhány szó a megvalósítással kapcsolatban. Itt is több részletről lehetne írni, de most egy dolgot emelnék ki, ami számomra a legizgalmasabb volt, ez pedig a drapériák megjelenítésének módja.

A szentek ábrázolásának módja a 10. századtól napjainkig nagyon sokféle. A román kori szimbolikus drapériaábrázolástól a késő gótikus realiztikus megfogalmazásig, vagy a Magyarországon legelterjedtebb akadémikus megfogalmazáson át számos megoldás lehetséges. Ezek ugyan külön is lehettek volna példaadók, de hozzám közelebb állt egy új, dekoratív pop-artos megfogalmazás lehetősége. Erre talán Szent Hedvig ruhájának megformálása a leginkább jellemző. Egy homogén narancsszín egyenlete-

sen terül szét a ruha kontúrjái, és ebbe a homogén sárga, nyugodt színtengerbe ékelődnek be a szövet dekoratív rajzos mintái, ezzel mozgalmasságot adva a szentet borító ruházatnak. A szín és a dekor egymásnak feszülő ellentétei szinte viharzó tenger hatását kölcsönözik a drapériának. Röviden ennyi mondható az ábrázolás formái megvalósításáról, remélve, hogy a fenti töredékek is elégségesek ahhoz, hogy a kedves olvasót meglepjék, s ösztönözzék, látogasson Füüzérrre a várba, a kápolnába, ismerkedve és elmerülve a régi és a mai mesterek csodáiban.